
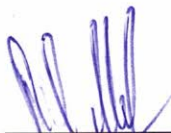
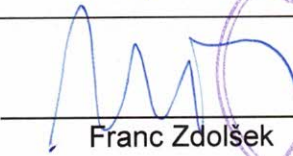

**OBČINA LAŠKO
ŽUPAN**

**OCENA OGROŽENOSTI
OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI
V OBČINI LAŠKO**

Verzija 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	OBČINA LAŠKO	November 2019	Janko Franetič
Odobril	POVELJNIK CZ OBČINE LAŠKO	Šifra.: 845-1/2020 Datum: 20.2.2020	 Matjaž Pikel
Sprejel	ŽUPAN OBČINE LAŠKO		 Franc Zdolšek
Skrbnik	OBČINA LAŠKO		 Vesna Sgerm

KAZALO

1	Uvod	3
2	Vrsta, oblika in značilnosti ogroženosti	3
3	Viri okužbe oziroma vzroki nastanka in širjenja bolezni živali	4
4	Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka in širjenja bolezni živali.....	4
5	Posebno nevarne bolezni živali	4
6	Pogostost pojavljanja posebno nevarnih bolezni živali	5
7	Možen potek in pričakovano širjenje bolezni	5
8	Verjetnost nastanka verižnih nesreč	6
9	Veterinarski ukrepi za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje posebno nevarnih bolezni živali	7
10	Razvrstitev Občine Laško v razred ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali	7
11	Zaključek ocene ogroženosti	11
12	Razlaga okrajšav	12
13	Viri podatkov in vsebin za izdelavo ocene ogroženosti.....	12

1 Uvod

Občinska ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v Občini Laško, verzija 1.0, je izdelala Občina Laško. . Izdelana je na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06 UPB1 in 97/10), Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, št. 39/95), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/12).

Podlaga za izdelavo te ocene je Ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v Zahodno Štajerski regiji, Verzija 2.0, št. 8420-6/2015-25 - DGZR, z dne 28.01.2016.

Občinska ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je izdelana zaradi možnega izbruha posebno nevarnih boleznih pri živalih, pojava epizootij oziroma panzootij na območju Občine Laško.

2 Vrsta, oblika in značilnosti ogroženosti

Bolezni živali so bolezni, ki jih povzročajo biološki agensi in se neposredno oziroma posredno prenašajo z okužene oziroma bolne živali na zdravo, lahko pa tudi na ljudi (zoonoze). Med te bolezni spadajo številne bolezni z zelo različnimi simptomi, velikokrat specifičnimi glede na virulentnost povzročitelja (sposobnost povzročitelja, da povzroči bolezen). Znaki bolezni se lahko pojavijo kmalu po okužbi, v nekaj dneh (na primer influenza), ali pa se bolezen razvija počasi, lahko tudi več mesecev ali let (na primer tuberkuloza). Med njimi so bolezni, ki so lokalizirane in zajamejo le določen organ ali pa so generalizirane in je prizadeto vso telo.

Bolezni živali se glede na število obolelih pojavljajo:

1. **sporadično** – zboli ena oziroma posamezna žival;
2. **v obliki izbruha** – omejen pojav bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih živali presega običajno stanje na določenem omejenem območju ali pri skupini posameznikov;
3. **enzootsko (enzootija)** – bolezen se v različni jakosti stalno pojavlja na določenem ožjem območju in nima težnje po širjenju;
4. **epizootsko (epizootija)** – bolezen izbruhne pri večjem številu živali oziroma velikost prizadetega območja presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del populacije živali ter je zato nujno takojšnje ukrepanje;
5. **panzootsko (panzootija)** – bolezen živali se hitro širi med živalmi na velikem območju in zajame več celin.

Glede na prognozo oziroma izid bolezni je bolezni živali mogoče deliti na:

- bolezni, ki se jih lahko popolnoma pozdravi;
- bolezni, ki preidejo v kronično obliko;
- bolezni, pri katerih je izid pogin.

Pri nekaterih boleznih pa živali ostanejo doživljenjski klicenosci.

3 Viri okužbe oziroma vzroki nastanka in širjenja boleznih živali

Povzročitelji boleznih živali so: virusi, bakterije, paraziti, glivice, plesni in prioni.

Ločujemo med okužbo in boleznijo. Okužba je posledica stika dovzetne živali s povzročiteljem bolezni. Vir za večino okužb živali je druga žival, krma, gnoj, oprema, vektorji itn. Bolezen je le eden od možnih izidov okužbe, njen razvoj pa je odvisen tako od virulence povzročitelja kot od dovzetnosti živali.

Nevarnost bolezni je, da se lahko pojavljajo množično in se širijo v obliki izbruhov, epizootij oziroma panzootij.

4 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka in širjenja boleznih živali

Pomembna dejavnika, ki poleg značilnosti povzročitelja vplivata na širjenje bolezni, sta okolje in vedenje živali. Pogoji, ki so pomembni za nastanek bolezni in njihovo širjenje, so:

- prilagajanje in spremembe povzročiteljev,
- dovzetnost živali za okužbo,
- trgovanje z živalmi,
- podnebje, vreme in okoljske spremembe, kot so globalno segrevanje in posegi v naravo, ki vplivajo na širjenje nalezljivih bolezni na nova območja (na primer bolezen modrikastega jezika, afriška prašičja kuga, kuga drobnice),
- mednarodna potovanja,
- turizem,
- nove tehnologije in industrija,
- naravne in druge nesreče,
- namerno širjenje boleznih živali (biološko orožje).

5 Posebno nevarne bolezni živali

Bolezni živali so razvrščene skladno s Pravilnikom o boleznih živali, v katerem je določen tudi način poročanja in obveščanja glede na posamezen seznam bolezni. Najpomembnejše so bolezni s Priloge 8 tega pravilnika, pri katerih se že ob sumu skliče Državno središče za nadzor bolezni (DSNB). Te bolezni imenujemo tudi posebno nevarne bolezni živali, ki so pomembne predvsem zaradi posledic izbruhov teh bolezni in so v tej oceni ogroženosti navedene v preglednici 1. Poleg poginov živali in izgube proizvodnje, ki prizadenejo okužena gospodarstva, so pomembne posredne izgube (gospodarska škoda), ki so posledica ukrepov na okuženih ter ogroženih območjih in nevarnost prenosa na ljudi (AI, mrzlica doline Rift). Skladno z Zakonom o veterinarskih merilih skladnosti je imetnik živali dolžen vsak sum bolezni sporočiti veterinarski organizaciji. Veterinarska organizacija mora sum bolezni potrditi ali ovreči in v primeru potrditve suma izvesti predpisane ukrepe.

Če gre za sum na posebno nevarno bolezen živali, mora veterinarska organizacija takoj po telefonu (in telefaksu oziroma elektronski pošti) to sporočiti na glavni urad UVHVVR. Po prijavi suma se nemudoma skliče sestanek članov DSNB, kjer se prouči stanje in določijo nadaljnji ukrepi. Ukrepi so določeni v pravilnikih o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje posameznih bolezni.

Za posebne nevarne bolezni mora UVHVVR pripraviti načrte ukrepov ob pojavu bolezni. Načrt ukrepov določa postopke in ukrepe ob pojavu bolezni, shemo delovanja služb, opremo, sredstva, osebje, ki sodeluje ob izvajanju ukrepov, in drugo. Na spletni strani UVHVVR http://www.uvhvvr.gov.si/si/delovna_podrocja/zdravje_zivali/nacrti_ukrepov/ so dostopni načrti ukrepov naslednjih bolezni: slinavka in parkljevka, bolezen modrikastega jezika, klasična prašičja kuga, aviarna influenza, atipična kokošja kuga, afriška prašičja kuga in vezikularna bolezen prašičev.

6 Pogostost pojavljanja posebno nevarnih boleznih živali

Na območju občine Laško kot tudi Zahodno Štajerski regiji se po podatkih UVHVVR v preteklosti niso pojavljale epizootije, bile pa so opažene v občinah izven Zahodno Štajerske regije in sicer:

- slinavka in parkljevka leta 1968 na območju takratnih občin Sežana, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Logatec, Cerknica in Ljubljana;
- atipična kokošja kuga leta 1966 na območju takratne občine Ptuj.

Opazeni so bili tudi manjši izbruhi atipične kokošje kuge leta 1991 in pojav klasične prašičje kuge leta 1992 ter nazadnje leta 1996. Leta 2006 se je prvič pojavila tudi aviarna influenza ali ptičja gripa pri prostoživečih pticah v severovzhodnem delu RS. Podatki o zdravstvenem stanju živali glede posebno nevarnih boleznih živali v RS so razvidni iz preglednice 1.

Preglednica 1: Posebno nevarne bolezni živali (Pravilnik o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10 – priloga 8)). Vir: VURS, 2010 in UVHVVR, 2015.

Šifra bolezni	Ime bolezni	Leto izbruha bolezni
A010	Slinavka in parkljevka	(1968)
A020	Vezikularni stomatitis	Nikoli ugotovljeno
A030	Vezikularna bolezen prašičev	Nikoli ugotovljeno
A040	Goveja kuga	(1883)
A050	Kuga drobnice	Nikoli ugotovljeno
A060	Pljučna kuga goved	Nikoli ugotovljeno
A070	Vozličasti dermatitis	Nikoli ugotovljeno
A080	Mrzlica doline Rift	Nikoli ugotovljeno
A090	Bolezen modrikastega jezika	Nikoli ugotovljeno
A100	Osepnice ovac in koz	Nikoli ugotovljeno
A110	Konjska kuga	Nikoli ugotovljeno
A120	Afriška prašičja kuga	Nikoli ugotovljeno
A130	Klasična prašičja kuga	1992, 1996
A150	Aviarna influenza	2006 (samo prostoživeče ptice)
A160	Atipična kokošja kuga	1991

7 Možen potek in pričakovano širjenje bolezni

Glede na epizootiološko situacijo lahko v ZŠ regiji pričakujemo pojav bolezni, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo v EU oziroma bližnjih državah. Na območju EU je to bolezen modrikastega jezika, ki je razširjena v večini držav članic. Zaradi načina prenosa (krvosesne mušice) je bolezen težje omejiti. Nevarnost predstavljajo tudi klasična prašičja kuga, aviarna influenza, afriška prašičja kuga, slinavka in parkljevka ter kuga drobnice.

Predvsem klasična prašičja kuga v prihodnosti predstavlja veliko nevarnost za obmejne občine s Hrvaško v kateri so bili zadnji izbruhi 2006 in 2007. Po vstopu Hrvaške v EU pa bodo prašiči iz Slavonije in Samoborske živinske tržnice zaradi nizkih cen zaželeno blago.

Reje govedi, prašičev in perutnine so skoncentrirane na vzhodnem delu ZŠ regije, medtem ko je reja drobnice skoncentrirana na severno zahodnem delu ZŠ regije. Tveganje za vnos

bolezni predstavljajo trgovanje in uvoz živali in proizvodov, mednarodna potovanja in turizem (mesni in mlečni izdelki, obutev) ter prostoživeče živali.

8 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Nekaj primerov zoonoz pri ljudeh priča o nevarnostih tovrstnih bolezni za zdravje ljudi. Doslej so pojav obvladovale redne zdravstvene in druge institucije, ki so zadolžene za varstvo zdravja ljudi in živali. Pri ptičji gripi obstaja nevarnost okužbe tudi za človeka, pri čemer je lahko posledica okužbe tudi smrt.

Verjetnost, da bo prišlo do množičnega pojava določene kužne bolezni pri živalih na živinorejskih posestvih je zelo majhna, vsaj v primerih, ko se živinorejci držijo pravil stroke.

Ob izrednemu odstranjevanju trupel živali (sežig, zakop) pri pojavu posebno nevarnih bolezni živali se morajo upoštevati določbe 19. člena Uredbe (ES) št. 1069/2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi ter razveljavitev Uredbe (ES, št. 1774/2001 v povezavi s 27. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti), zato je verjetnost nastanka verižne nesreče zelo majhna.

Večja verjetnost je, da pride do množičnega pojava določene kužne bolezni pri prostoživečih živalih, ki se nenadzorovano gibljejo oziroma pri pticah selivkah, ki lahko okužbo prenesejo iz ene celine na drugo. V tem primeru lahko pričakujemo, da s prenosom bolezni iz živali na ljudi zbolijo na milijone ljudi po vsem svetu. Takrat govorimo o pandemiji.

Na območju Občine Laško lahko pričakujemo množičen pojav kužne bolezni pri prostoživečih živalih in perutnini, ki bi se okužila v primeru, da bi prišla v stik s okuženimi pticami selivkami.

Zaradi pojava nalezljivih bolezni pri ljudeh ni velikih možnosti pojavljanja verižnih nesreč, se pa nalezljive bolezni pri ljudeh lahko pojavijo zaradi drugih nesreč in pojavov.

Lahko se pričakuje pojav nalezljivih bolezni pri ljudeh (izbruh ali epidemijo) kot posledice naravne ali druge nesreče.

Ker se ob takih nesrečah lahko zelo hitro poslabšajo osnovni življenjski pogoji, se lahko pričakuje razvoj nalezljivih bolezni pri ljudeh ob:

- potresu z močnimi poškodbami ali močnejšemu (intenzitete VIII EMS ali več)
- katastrofalnih poplaval
- pojavu posebno nevarnih bolezni živali
- uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi (uporaba biološkega orožja).

V primeru naravnih ali drugih nesreč lahko posamezni nevarni dejavniki vplivajo na nastanek in širitev določenih nalezljivih bolezni. Med te dejavnike spadajo predvsem:

- obsežnost naravne ali druge nesreče;
- slabše življenjske razmere populacije (podhranjenost, preskrba z vodo, dostop do sanitarij, ravnanje z odpadki, slaba precepljenost, slaba poučenost);
- evakuacija in nastanitev v začasnih skupnih prostorih kjer je večje število ljudi ter
- slabša zdravstvena oskrba.

9 Veterinarski ukrepi za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje posebno nevarnih boleznih živali

Obveščanje in ukrepanje ob sumu ali pojavu boleznih živali v RS določajo Zakon o veterinarskih merilih skladnosti, Pravilnik o boleznih živali ter pravilniki, ki določajo ukrepe ob sumu ali pojavu določenih boleznih (posebno nevarnih in drugih).

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v Občini Laško se bodo izvajali ukrepi za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje teh boleznih, poleg tega pa tudi ukrepi in naloge za zaščito, reševanje in pomoč. Odrejanje veterinarskih ukrepov in nadzor nad njihovim izvajanjem opravlja UVHVVR, za območje ZŠ regije je to UVHVVR OU Celje.

Odrejene ukrepe izvajajo uradni veterinarji UVHVVR OU Celje, veterinarska organizacija v Občini Laško in Nacionalni veterinarski inštitut (NVI), enota Celje.

10 Razvrstitev Občine Laško v razred ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali

Ta del ocene ogroženosti je izdelan na podlagi podatkov o številu živali za leto 2019 v Občini Laško. Podatke o številu govedih, drobnicah, perutnine in prašičev je Občina Laško pridobila z Ministrstva za kmetijstvo in okolje septembra 2019. Podatki so razvidni iz Preglednice 2

Preglednica 2

KS LAŠKO	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO- DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	BRSTNIK	12	69	5	8	68
	BUKOVCA	3	6	0	28	6
	DOBLATINA	9	56	5	0	44
	DEBRO	15	124	4	39	224
	JAGOČE	3	48	3	0	37
	KURETNO	4	11	2	18	15
	LAŠKO	5	17	0	0	34
	OJSTRO	8	33	13	20	76
	POŽNICA	6	43	1	5	60
	RIFENGOZD	19	107	15	38	127
	STRMCA	17	72	2	145	122
	ŠMIHEL	2	8	0	0	14
	TOVSTO	9	48	1	26	59
SKUPAJ		112	642	51	327	886
KS RIMSKE TOPLICE	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO- DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	BRODNICE	6	123	7	4	23
	BRSTOVNICA	4	28	1	15	27
	DOL PRI LAŠKEM	4	53	3	0	10
	GLOBOKO	3	14	0	45	29
	GRAČNICA	1	5	0	0	0

	KONC	3	52	5	0	51
	LAZIŠE	10	40	2	0	56
	LOKAVEC	18	98	14	189	12032
	LOŽE	8	60	6	72	10
	POVČENO	2	18	3	0	0
	RIMSKE TOPLICE	8	38	6	58	50
	SENOŽETE	5	10	0	47	37
	SEVCE	3	13	3	2	15
	STRENSKO	6	10	0	44	8
	ŠKOFCE	4	102	8	0	15
	VODIŠKO	3	9	2	0	13
	ZABREŽ	4	36	0	0	12
SKUPAJ		92	709	60	476	12388
KS ZIDANI MOST	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	OBREŽJE PRI ZIDANEM MOSTU	3	6	6	11	52
	SUHADOL	3	9	1	9	46
	ŠIRJE	2	10	0	12	0
	VELIKO ŠIRJE	25	81	7	121	151
SKUPAJ		33	106	14	153	249
KS JURKLOŠTER	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	BLATNI VRH	15	102	6	47	84
	JURKLOŠTER	6	113	3	0	25
	LAHOV GRABEN	13	18	1	77	50
	LIPNI DOL	1	5	2	0	12
	MARIJINA VAS	16	209	1	12	120
	MRZLO POLJE	6	20	2	25	85
	PANEČE	12	76	3	6	52
	POLANA	24	233	30	39	11116
SKUPAJ		93	776	48	206	11544
KS VRH	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	GOZDEC	3	18	0	0	16
	KLADJE	2	29	0	0	12
	LAŠKA VAS	8	138	0	0	55

	LESKOVCA	6	38	17	3	54
	MALE GRAHOVŠE	7	180	15	0	66
	SELO NAD LAŠKIM	7	169	12	3	249
	VELIKE GORELCE	10	127	7	21	75
	VELIKE GRAHOVŠE	20	226	10	0	141
	VRH NAD LAŠKIM	16	147	13	6	110
	ŽIGON	12	210	25	31	303
SKUPAJ		91	1282	99	64	1081
KS ŠENTRUPERT	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	CURNOVEC	9	103	15	13	53
	MAČKOVEC	6	38	0	15	35
	MALA BREZA	29	184	24	93	177
	ŠENTRUPERT	35	245	48	22	264
	TROBNI DOL	20	117	11	6	184
SKUPAJ		99	687	98	149	713
KS MARIJA GRADEC	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	GABRNO	4	22	0	5	8
	HARJE	9	135	0	4	71
	LAHOMNO	11	50	1	21	51
	LAHOMŠEK	6	42	2	16	52
	MARIJA GRADEC	5	10	0	4	19
	OLEŠČE	36	391	66	45	318
	PADEŽ	4	10	0	9	22
	PLAZOVJE	6	16	4	23	62
	RADOBLJE	5	34	3	0	40
	REKA	12	61	13	7	64
	STOPCE	4	71	5	0	11
	TEVČE	13	69	9	49	72
	TROJNO	5	51	0	0	32
SKUPAJ		120	962	103	183	822
KS REČICA	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	HUDA JAMA	2	2	0	0	0
	SLIVNO	7	26	2	6	47

	SPODNJA REČICA	19	172	21	23	184
	ŠMOHOR	2	21	3	0	9
	ZGORNJA REČICA	39	219	11	124	260
SKUPAJ		69	440	37	153	500
KS SEDRAŽ	NASELJE	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRASICI	DROBNICA	PERUTNINA
	BELOVO	7	42	5	0	35
	BREZNO	3	30	0	0	0
	KLENOVO	7	10	0	22	59
	SEDRAŽ	9	92	21	1	90
	TRNOV HRIB	3	1	0	9	10
	TRNOVO	8	12	1	34	33
SKUPAJ		37	187	27	66	227

Večje število živali na nekem območju načeloma pomeni večje tveganje za izbruh in širjenje bolezni. Gospodarstva in občine so na podlagi števila živali razvrščeni v pet razredov ogroženosti.

Preglednica 3: Razredi in stopnje ogroženosti, v katera se uvršča nosilce načrtovanja

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti	Obveznost nosilcev načrtovanja za izdelavo načrta ZIR
1	Zelo majhna	Ni potrebno izdelati načrta ZIR
2	Majhna	Ni potrebno izdelati načrta ZIR
3	Srednja	Potrebno izdelati del načrta oziroma dokumente za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov ter določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči
4	Velika	Izdelati načrt ZIR v celoti
5	Zelo velika	Izdelati načrt ZIR v celoti

Razvrščanje občin v pet razredov ogroženosti je izvedeno posamično po vrstah živali (govedo, prašiči, drobnica in perutnina) in skupno.

Pri razvrstitvi v parcialne razrede ogroženosti so upoštevana merila iz preglednice 4. Končna razvrstitev občine v razred ogroženosti upošteva najvišjo parcialno razvrstitev občine v razred ogroženosti po posameznih vrstah živali.

Preglednica 4: Število živali kot merilo za uvrstitev občine v razrede ogroženosti

Vrsta živali in število	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti
Govedo	do 1100	nad 1100 do 2200	nad 2200 do 6600	nad 6600 do 19.800	nad 19.800
Prašiči	do 850	nad 850 do 1700	nad 1700 do 5100	nad 5100 do 15.300	nad 15.300
Drobnica	do 370	nad 370 do 750	nad 750 do 2250	nad 2250 do 6750	nad 6750
Perutnina	do 16.000	nad 16.000 do 33.000	nad 33.000 do 99.000	nad 99.000 do 297.000	nad 297.000

Glede na končno razvrstitev ogroženosti po posameznih vrstah živali je iz Preglednice 5 razvidno, da je Občina Laško razvrščena v 3. razred ogroženosti.

Preglednica 5

OBČINA LAŠKO	KRAJEVNA SKUPNOST	ŠTEVILO GOSPO-DARSTEV	GOVEDO	PRAŠIČI	DROBNICA	PERUTNINA
	LAŠKO	112	642	51	327	886
	RIMSKE TOPLICE	92	709	60	476	12388
	ZIDANI MOST	33	106	14	153	249
	JURKLOŠTER	93	776	48	206	11544
	VRH NAD LAŠKIM	91	1282	99	64	1081
	ŠENTRUPERT	99	687	98	149	713
	MARIJA GRADEC	120	962	103	183	822
	REČICA	69	440	37	153	500
	SEDRAŽ	37	187	27	66	227
OBČINA LAŠKO SKUPAJ		746	5791	537	1777	28410

11 Zaključek ocene ogroženosti

Odsotnost bolezni pri živalih je ključna za zagotavljanje zdravja ljudi in živali ter varne hrane. Posledice pojava bolezni živali se kažejo kot izguba dohodka na ravni posameznika oziroma gospodarstva (pogini in usmrtnitve živali) ter na ravni občine in države (omejitve pri trgovanju oziroma izvozu, pomanjkanje surovin za industrijo, omejen turizem idr.).

Poleg bolezni, ki jih poznamo že desetletja in stoletja, se pojavljajo nove oziroma se stare pojavljajo v novi, spremenjeni obliki. Prav tako se zaradi spremenjenih podnebnih razmer in prilagoditve povzročiteljev stare bolezni širijo na območja, na katerih jih v preteklosti ni bilo.

Zaradi obsežnega prometa z živalmi in njihovimi proizvodi, sprememb v okolju, velikih koncentracij živali na določenih območjih ter drugih dejavnikov predstavljajo posebno nevarne bolezni živali grožnjo za zdravje živali v Sloveniji. To od nas zahteva pripravo in načrtovanje ukrepov ob pojavu posameznih posebno nevarnih bolezni živali.

Zaščita živali pred posebno nevarnimi boleznimi obsega sistem družbenih, skupinskih in posamičnih aktivnosti ter ukrepov za njihovo preprečevanje, obvladovanje in zatiranje ter odstranjevanje njihovih posledic.

Uspešno preprečevanje in obvladovanje posebno nevarnih bolezni živali temelji na učinkovitem sistemu spremljanja in usklajenega delovanja veterinarskih ter drugih služb. Najpomembnejše je hitro in učinkovito ukrepanje ob pojavu bolezni živali, še posebno tistih, ki se pojavljajo kot epizootije.

Poleg delovanja veterinarskih služb lahko tudi imetniki živali veliko naredijo za preprečevanje vnosa in širjenja bolezni živali, predvsem:

- z zagotavljanjem zdravstveno ustrezne krme in pitne vode za napajanje;
- z zagotavljanjem in vzdrževanjem predpisanih higienskih razmer v objektih za rejo živali, v drugih prostorih ter napravah, kjer se zadržujejo živali;
- z zagotavljanjem higiene porodov in molže;
- z zagotavljanjem veterinarskega reda na javnih krajih, kjer se zbirajo živali, v prevoznih sredstvih za prevoz živali, proizvodov, surovin, živil, odpadkov in krme, v

- oborah in pašnikih ter objektih za zbiranje in klanje živali, obdelavo, predelavo in skladiščenje surovin, proizvodov, živil, odpadkov in krme;
- z zagotavljanjem varnosti živil in veterinarskih pogojev za njihovo proizvodnjo in promet;
- s preprečevanjem vnašanja povzročiteljev bolezni v rejo živali;
- z izvajanjem veterinarskih ukrepov v rejah živali;
- z ravnanjem z živalskimi trupli in drugimi odpadki, odplakami, živalskim blatom in urinom na predpisan način;
- z zagotavljanjem preventivnega razkuževanja, dezinfekcije in deratizacije v objektih, na javnih površinah in v prevoznih sredstvih;
- z drugimi nujnimi ukrepi.

Vse to nam kaže, kako pomembno je, da imamo učinkovit sistem za zgodnje odkrivanje bolezni in hitro ukrepanje tako na nacionalni ravni kot tudi v širšem evropskem prostoru.

Iz ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v Občini Laško je razvidno, da je Občina Laško razvrščena v 3 razred ogroženosti, za to je potrebno izdelati del načrta oziroma dokumente za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov ter določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči

12 Razlaga okrajšav

Razlaga okrajšav

DDD	Dezinfekcija, dezinfekcija, deratizacija
DSNB	Državno središče za nadzor bolezni
EU	Evropska unija
HPAI	Visoko patogena aviarna influenza
IVZ	Inštitut RS za varovanje zdravja
LPAI	Nizko patogena aviarna influenza
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NVI	Nacionalni veterinarski inštitut
OIE	Mednarodna organizacija za zdravje živali
OE	Območna enota
OU	Območni urad
RS	Republika Slovenija
ZIRS	Zdravstvena inšpekcija Republike Slovenije
UVHVVR	Uprava za varno hrano veterinarstvo in varstvo rastlin
VURS	Veterinarska uprava republike Slovenije
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZŠ	Zahodno Štajerska

13 Viri podatkov in vsebin za izdelavo ocene ogroženosti

- Podatki in spletna stran UVHVVR: <http://www.uvhvvr.gov.si/>
- Podatki in spletna stran VURS: <http://www.vurs.gov.si/>.
- Spletna stran Statističnega urada RS: <http://www.stat.si/>.
- Podatki Ministrstva za kmetijstvo in okolje,
- Načrti ukrepov ob pojavu bolezni, http://www.vurs.gov.si/si/za_prebivalce_in_pravne_osebe/zdravje_zivali/nacrti_ukrepov/.
- Podatki UVHVVR, Območni urad Celje